भूमे गाउँपालिका

आर्थिक विधेयक, २०८३

भूमे गाउँपालिका

रुकुम (पूर्व)

गाउँसभामा प्रस्तुत मितिः २०८३।०३।०७

गाउँसभाबाट पारित मितिः २०८३।०३।२५

भूमे गाउँपालिकाको आर्थिक विधेयक,२०८३

गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावनाः भूमे गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम भूमे गाउँपालिका गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "भूमे गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८३" रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०८३ साल श्रावण १ गतेदेखि भूमे गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **सम्पति करः** गाउँपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

३. **भूमि कर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गामा त्यस्तो जग्गाको उपभोगका आधारमा अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

४. **घर जग्गा वहाल करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा त्यस्तो बहाल रकममा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. **व्यवसाय करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरे वापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

७. **सवारी साधन करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने छ र उक्त कर सम्बन्धित प्रदेशले असुल गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहको विभाज्य कोष मार्फत् गाउँपालिकाको सञ्चित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

८. **विज्ञापन करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

९. **मनोरञ्जन करः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्कः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका हाट बजार, पसल वा सरकारी जग्गामा अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११. **पार्किङ शुल्कः** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१२. **ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड शुल्कः** गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ, क्यानोनिङ लगायतका सेवा वा व्यवसाय संचालन गरे वापत अनुसूचि (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१३. **सेवा शुल्क, दस्तुरः** गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनूसूचि १२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन प्रवेश शुल्कः गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र निर्माण गरेका उद्यान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदा, संग्राहलय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे वापत पर्यटकहरुवाट अनुसूची १३ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाईने र असुल उपर गरिनेछ ।

१५. **फोहरमैला व्यवस्थापन शुल्कः** गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न अनुसूची १४ मा उल्लिखित दरमा फोहरमैला व्यवस्थापन शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१६. **कर छुटः** (१) यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

तर,

घाइते, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अति विपन्न, अशक्त, ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई प्रमाणपत्रका आधारमा सेवा शुल्क वापतको रकम छूट दिइनेछ ।

(२) विगतमा तिर्न बुझाउन बाँकी कर तथा शुल्क असोज मसान्तभित्र एकमुष्ट बुझाउन आउने करदातालाई २५% कर छूट दिइनेछ ।

१७. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधिः** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १

सम्पत्ती कर

क्र.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु./वर्ष)
१	पक्की घर	RCC ढलान घर	१५०
२	पक्की घर	माटो र ढुङ्गाले बनेको तर प्लाष्टर गरिएको	५५
३	कच्ची घर	माटो र ढुङ्गाले बनेको, सिलेट/ढुङ्गाले छाएको	३५
४	कच्ची घर	माटो र ढुङ्गाले बनेको, जस्ता पाताको छाना भएको	३०
५	कच्ची घर	माटो र ढुङ्गाले बनेको, खरको छाना भएको घर	२०

एकीकृत सम्पत्ति कर लागू भएमा सोही बमोजिम हुने ।

अनुसूची २

भूमि कर (मालपोत)

क्र.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु./वर्ष)
१	जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क		४.००%
२	मालपोत कर	अब्बल (५०० ब.मि.)	२५
		दोयम (५०० ब.मि.)	२०
		सीम (५०० ब.मि.)	१५
		चाहार (५०० ब.मि.)	१३
३	जग्गा दाखा	कूल मूल्यको	

नोटः २ वर्षभन्दा लामो समयसम्म कर नबुझाउनेलाई जम्मा कर रकममा ३०%, ५ वर्षभन्दा बढी समय कर नबुझाउनेलाई ४०%, र ८ वर्षभन्दा लामो समय कर नबुझाउनेलाई ५५% थप जरिवाना लाग्नेछ। तर आ.व. २०७४/०७५ भन्दा अगाडिको मालपोत रकम र जरिवाना साविककै नियम र दर रेट अनुसार लाग्नेछ।

अनुसूची ३
बहाल कर

क्र. सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	बहाल कर	कोठा वा घरभाडाको	१०%
२	जग्गा लिज कर	सम्झौता जम्मा रकमको	६ %
घर बहाल करका लागि विभिन्न घर/ग्यारेज/घुम्तीको प्रति कोठाको न्यूनतम भाडा दर (रुपैयाँमा) देहाय बमोजिम हुनेछ।			
क	"क" श्रेणीका मुख्य बजार क्षेत्र खाबाङबगर	आवास	१०००
		पसल/व्यवसाय	१७००
		ठूलो घुम्ती/ढेपली	१४००
		सानो घुम्ती /ढेपली (एक सटर वा सो भन्दा सानो आकार)	१२००
ख	"ख" श्रेणीका मुख्य बजार क्षेत्रमा दोमही, सिसाघारी, त्रिवेणी बजार, लुकुम जल बजार क्षेत्र वरिपरि	आवास	५००
		पसल/व्यवसाय	१०००
		ठूलो घुम्ती/ढेपली	१०००
		सानो घुम्ती /ढेपली (एक सटर वा सो भन्दा सानो आकार)	५००
ख	"ख" श्रेणीका अन्य मुख्य बजार क्षेत्र (बालुवा बजार, महत बजार, धर्मशाला, चुनबाङ गैरीगाउँ बजार)	आवास	४००
		पसल/व्यवसाय	१०००
		घुम्ती /ढेपली	३००
ङ	अन्य	ग्यारेज	१०००
		घुम्ती /ढय्याप्ली	२००

अनुसूची ४
व्यवसाय कर

)	विवरण	विस्तृत विवरण	दर्ता शुल्क	नविकरण शुल्क	सूचिकृत शुल्क
१	गल्ला/किराना पसल	थोक	१००००	५०००	४०००
		खुद्रा	२५००	१५००	१५००
		भित्री ग्रामिण खुद्रा किराना पसल (५ लाख भन्दा कम)	१५००	७५०	५००
२	कपडा/फेन्सी/जुत्ता चपल/ब्याग/कस्मेटिक पसल	कपडा/फेन्सी/जुत्ता चप्पल/ब्याग/कस्मेटिक सामाग्रीको कारोबार	४०००	३०००	२५००
३	लेडिज/जेन्स पार्लर/सैलुन व्यवसाय	पार्लर तथा कपाल काट्ने व्यवसाय	२०००	१५००	१५००
४	होटल व्यवसाय	लजिङ फुडिङ सेवाको होटल	४०००	३५००	३५००

		खाना, चिया, नास्ता होटल	२०००	१५००	१५००
		चिया, नास्ता पसल	१५००	१०००	१०००
५		क्याफे/ फास्टफुड पसल	२०००	१५००	१५००
६	फोटो स्टुडियो	फोटो स्टुडियो	१५००	१०००	१०००
७	बधशाला	बधशाला कारोबार	३०००	२०००	२०००
८	उद्योग	क्रसर उद्योग	१५०००	८०००	८०००
		ग्रिल उद्योग	४०००	३०००	३०००
		काष्ठ/फर्निचर (साना पूँजी)	४०००	३०००	३०००
		कागज उद्योग	३०००	२०००	२०००
		साबुन उद्योग	३०००	२०००	२०००
		पानी उद्योग	४०००	३०००	३०००
९		स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित अन्य उद्योगहरु	१५००	१०००	१०००
१०	ढुंगा तथा गिट्टी बालुवा बिक्री	प्रति ट्रिप ट्याक्टर	५००		
११	ढुंगा तथा गिट्टी बालुवा बिक्री	प्रति ट्रिप टिप्पर १० चक्के	२०००		
१२	ढुंगा तथा गिट्टी बालुवा बिक्री	प्रति ट्रिप टिप्पर ६ चक्के	१५००		
१३	सिलाइ कटाई	टेलरिङ सुविधा दर्ता	२५००	१५००	१५००
		साधारण सिलाई कटाई	१०००	५००	५००
१४	मदिरा पसल	वितरक दर्ता	८०००	४०००	४०००
		थोक बिक्रेता	५५००	३५००	३५००
		खुद्रा बिक्रेता	३०००	२०००	२०००
१५	औषधी/एग्रोभेट/आयुर्वेदिक औषधी पसल	थोक तथा खुद्रा बिक्रेता	३५००	२५००	२५००
१६	स्वास्थ्य	मेडिकल पसल, फार्मेसी	५०००	४०००	४०००
		पोलिक्लिनिक	१००००	७०००	७०००
		सामुदायिक अस्पताल	१५०००	१००००	१००००
१७	इलेक्ट्रोनिक पसल (मोबाइल,घडी,अडियो,भिडियो आदि)	इलेक्ट्रोनिक सामग्री (मोबाइल,घडी,अडियो,भिडियो आदि) को कारोबार	३०००	२०००	२०००
१८	इलेक्ट्रोनिक व्यवसाय (हाउस वायरिङ समेत)	इलेक्ट्रोनिक व्यवसाय (हाउस वायरिङ समेत) को कारोबार	२५००	१०००	१०००

१९	पेट्रोलियम पदार्थ	पेट्रोल पम्प दर्ता/वार्षिक	१५०००	१००००	१००००
		प्याक्ट बिक्रेता	५०००	३५००	३५००
		ग्याँस सिलिण्डर सब डिलर	४०००	३०००	३०००
		मट्टितेल मात्र बिक्री	१५००	१०००	१०००
२०	हार्डवेयर/मेशिनरी/स्यानिटरी/मार्बल/स्टिल/ आल्मुनियम पसल	हार्डवेयर/मेशिनरी/स्यानिटरी/मार्बल/ स्टिल/ आल्मुनियमको कारोबार दर्ता	१००००	५०००	५०००
		हार्डवेयर/मेशिनरी/स्यानिटरी/मार्बल/ स्टिल/ आल्मुनियमको कारोबार खुद्रा	५०००	४०००	४०००
२१	भाँडा पसल	थोक बिक्रेता	५०००	४०००	४०००
		खुद्रा बिक्रेता	३०००	२०००	२०००
२२	फलफूल तथा तरकारी पसल	तरकारी तथा फलफूलको कारोबार	२०००	१०००	१०००
२३	पार्किङ व्यवसाय	पार्किङ व्यवसाय सञ्चालन	१५००	१०००	१०००
२४	पानी घट्ट	६ महिनाभन्दा कम चल्ने	६००	३००	३००
		६ महिनाभन्दा बढी चल्ने	१२००	६००	६००
	विद्युत घट्ट	१२ मिहने विद्युतिय घट्ट	१५००	७५०	७५०
२५	वित्तीय संस्था	बैंक (क) वर्ग	१५०००	१००००	१००००
		बिकास बैंक (ख) वर्ग	१००००	८०००	८०००
		फाइनान्स (ग) वर्ग	७०००	५०००	५०००
		लघु वित्त (घ) वर्ग	५०००	४०००	४०००
		बहुउद्देश्यीय सहकारी	४०००	३०००	३०००
		बचत तथा ऋण र अन्य सहकारी संस्था	३५००	२५००	२५००
		कृषिसम्वद्ध विषयगत सहकारी	२०००	१५००	१५००
		विनियम संशोधन स्वीकृति/कार्यक्षेत्र विस्तार (छुट्टाछुट्टै)	५००		
		संघसंस्थाबाट माग भए बमोजिम राय	३००		
		सहकारी संस्था एकीकरण र विभाजन	५००		
		संघ सस्था सूचिकृत	२०००		
		लेखापरीक्षक नियुक्ति समर्थन	१०००		
		दर्ता खारेजी (व्यवस्था बाहेक थप)	५००		
		मनि ट्रान्सफर,	३०००	२०००	२०००
२६	निजी शैक्षिक संस्था	प्रति कक्षा रु.३००० का दरले ३ वटा सेक्सन कक्षा सम्मको	१५०००	१००००	१००००
२७	शैक्षिक संस्था (निजी) कक्षा थप	प्रति कक्षा संख्या	५०००	२०००	२०००
२८	निजी विद्यालय सञ्चालन शुल्क	प्रति कक्षा संख्या	५०००	२५००	२५००

२९	निजी विद्यालयको कक्षा ८ को परीक्षा फाराम (ग्रेडसिटसहित) शुल्क	प्रति विद्यार्थी	५००		
३०	तीन पाङ्ग्रे सवारी सूचिकृत	तीन पाङ्ग्रे सवारी वार्षिक कर			३०००
३१	रुट पर्मिट अनुमति	रुट पर्मिट अनुमति शुल्क	१०००		
३२	शैक्षिक संस्था कक्षा थप (सामुदायिक)	प्रति कक्षा संख्या	१०००		
३३	मिल	कुटानी/पिसानी	२०००	१५००	१५००
		पेलानी	१५००	१०००	१०००
३४	सुनचाँदी पसल	सुनचाँदी पसल दर्ता/ नवीकरण	५०००	४०००	४०००
३५	ग्यारेज पसल	दुई पाङ्ग्रे पार्टस बिक्री तथा मर्मत	५०००	४०००	४०००
		चार पाङ्ग्रे पार्टस बिक्री तथा मर्मत	८०००	५०००	५०००
३६	फ्रेस हाउस	काँक्री/खाबाङबगर क्षेत्र	३०००	२०००	२०००
		अन्य क्षेत्र	२०००	१५००	१५००
३७	पेन्टर पसल	पेन्टिङ/साइन बोर्ड तथा ब्यानर लेखन	३०००	२०००	२०००
३८	परामर्श सेवा कम्पनी	विविध कन्सल्टेन्सी	५०००	४०००	४०००
३९	निर्माण व्यवसाय	"घ" वर्गको निर्माण व्यवसायी दर्ता शुल्क	१५०००	१००००	१००००
		दर्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपी	१०००		
४०	पुल हाउस व्यवसाय	पुल हाउस/स्नोकर/स्केट लगायतका व्यवसाय	५०००	४०००	४०००
४१	नर्सरी	नर्सरी फार्म	१०००	५००	५००
४२	निजी वन दर्ता	प्रति वर्ग फिट	२		
४३	झोला कुम्लाको व्यापारी	पटके शुल्क प्रति कुम्ला (रसिद अनिवार्य गाउँपालिकाभर १५ दिनसम्म लागू हुने)	१०००		
		कपडा बाहेकका पटके शुल्क प्रति कुम्ला (रसिद अनिवार्य गाउँपालिकाभर १५ दिनसम्म लागू हुने)	५००		
४४	भाडा बर्तन/ सिरक डसना बनाउने	पटके शुल्क प्रति संख्या (रसिद अनिवार्य गाउँपालिकाभर १५ दिनसम्म लागू हुने)	१५००		
४५	डेरी उद्योग सञ्चालन	दुध दही पनिर घ्यू मिठाई चिज आदी	५०००	४०००	४०००
४६	छापाखाना तथा अपसेट प्रेस	छपाई सम्बन्धी कार्य गर्ने व्यवसाय	५०००	४०००	४०००
४७	बेकरी उद्योग	बेकरी पदार्थको उत्पादन तथा बिक्री वितरण	३०००	२०००	२०००

४८	व्यवसाय फर्म सूचीकृत	सेवा सम्बन्धी कारोबार	१०००
४९	अन्य नतोकिएको व्यवसाय	यस ऐनमा उल्लेख भए बाहेक	३०००
५०	व्यवसायको शाखा विस्तार	व्यवसायको शाखा विस्तार थोक	३०००
		व्यवसायको शाखा विस्तार खुद्रा	१५००
५१	स्थायी लेखा नम्बर	व्याक्तिगत	१००
		ब्यवसायिक	५००
		सरकारी	
५२	करचुक्ता	करचुक्ता प्रमाणपत्र जारी	३००
५३	स्थायी लेखा नम्बर	स्थायी लेखा नम्बर बन्द	३००
५४	मुल्य अभिवृद्धिकर दर्ता सिफारिस	मुल्य अभिवृद्धिकर दर्ता सिफारिस	२००
५५	स्थायी लेखा नम्बर संशोधन	स्थायी लेखा विवरण संशोधन तथा सेवा थप	२००
नोटः व्यवसाय दर्ता गरेपछि प्रत्येक आर्थिक वर्षमा नवीकरण गर्नुपर्ने छ। उल्लिखित दर वार्षिक नवीकरणमा समेत लागू हुनेछ । व्यवसाय दर्ता गरेर नवीकरण गर्नुपर्ने म्याद नाघेको ६ महिनाभित्र १५ प्रतिशत र ६ महिनाभन्दा बढी म्याद नाघेमा प्रतिवर्ष २५ प्रतिशतका दरले जरिवाना लाग्नेछ।			

अनुसूची ५

जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर

क्र.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	जडिबुटी निकासीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश दस्तुर	सबै प्रकारका जडिबुटीहरुको प्रचलित बजार मूल्यको	५%
२	भीर मौरीको मह	प्रचलित बजार मूल्यको (न्यूनतम्)	५%
३	काठ	प्रति घन फिट	५
४	कवाडी माल	सिसा, कागज, प्लाष्टिक, फलाम टिन प्रति किलो	२
		तामा, काँस प्रति किलो	५
५	खोटो	प्रति लिटर/किलो	५
६	निजी वन अन्तर्गत रुख कटानी आदेश		३००
७	चिरानी लगत सिफारिस	चिरानी लगत प्रमाणित/ सिफारिस	२००

८	छुट पुर्जी लगत प्रमाणित		३००
१०	हेम धागो	प्रति किलो	१०
११	अल्लो धागो	प्रति के जी	१५
१२	कानुनले निषेध गरेको बाहेक अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, छाला, प्वाँख	कूल मूल्यको	२%

अनुसूची ६

सवारी साधन कर

प्रदेश कानून बमोजिम

अनुसूची ७

विज्ञापन कर

प्रदेश कानून बमोजिम बाहेकको अवस्थामा

सार्वजनिक स्थलमा विज्ञापन वा साइन बोर्ड राखे वापत वार्षिक

क्र.सं.	**विवरण**	**विस्तृत विवरण**	**दर (रु.)**
१	होर्डिङ बोर्ड	प्रति वर्ग फिट	५०
२	रङ्गिन विज्ञापन (फ्लेक्स)	प्रति वर्ग फिट	२५
३	अन्य पोष्टर, पम्पलेट	प्रति वर्ग फिट	१०
४	डिजिटल डिस्प्ले	प्रति वर्ग फिट	४०
५	साइन बोर्ड	प्रति वर्ग फिट	१०

अनुसूची ८

मनोरञ्जन कर

प्रदेश कानूनमा व्यवस्था भएको बाहेक

क्र.सं.	**विवरण**	**विस्तृत विवरण**	**दर (रु.)**
१	मेला महोत्सव	प्रति दिन	१५००
२	खेलकूद लगायत अन्य मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम	प्रति कार्यक्रम	२०००
३	क्यारम बोर्ड	प्रति क्यारम बोर्ड	१०००

अनुसूची ९

बहाल बिरौटी कर

क.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	सार्वजनिक स्थलमा ढुङ्गा गिट्टी बालुवा थुपार्न मिल्ने अवस्थामा थुपारे वापत	प्रति दिन प्रति घन मिटर	५
५	निर्माण, रेखदेख मर्मत सम्भार खर्च	अनुसूची ३ को घर बहाल करमा तोकिएको न्यूनतम् भाडा दर बमोजिम	
६	समाधीस्थल प्रयोग गरेबापत	१ जनाको निम्ती	१००

एक वर्षभन्दा कम अवधीको बहालविटौरी करको हिसाब गर्दा बाह्र महिनाको दामासाही हिसाब गरेर गर्ने

अनुसूची १०

पार्किङ शुल्क (तोकिएको पार्किङ क्षेत्रमा मात्र)

क.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन	प्रति दिन रु	१०
२	चार पाङ्ग्रे सवारी साधन	प्रति दिन रु	२०
३	तीन पाङ्ग्रे सवारी साधन	प्रति दिन रु	१५
४	हेभी गाडी/डोजर/क्रेन/लोडर	प्रति दिन रु	५०

नोटः सरकारी सवारी साधनलाई पार्किङ शुल्क नलाग्ने ।

अनुसूची ११
ट्रेकिङ शुल्क

क.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	स्वदेशी	प्रति दिन प्रति व्यक्ति	२०
२	विदेशी	प्रति दिन प्रति व्यक्ति	१००
नोटः स्वदेशी विद्यार्थीहरुलाई ५० प्रतिशत छूट			

अनुसूची १२
सेवा शुल्क दस्तुर

सिफारिश र प्रमाणित शुल्क

क.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	प्रमाणित शुल्क	नाता प्रमाणित गर्ने	२००
		जन्म मिति प्रमाणित गर्ने, गराउने शुल्क	५००
		विवाह प्रमाणित	५००
		मृत्यु प्रमाणित	५००
		अविवाहित प्रमाणित गर्ने	५००
		घर बाटो प्रमाणित गर्ने	५००

		व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने	२००
		जीवितसँगको नाता प्रमाणित गर्ने	२००
		हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने	५००
		कागज र मन्जुरीनामा, तमसुक प्रमाणित गर्ने	५००
		जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिश प्रमाणित गर्ने	५००
		आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित	०
		संरक्षक प्रमाणित गर्ने	२००
		आयस्रोत प्रमाणित गर्ने (नेपाली माध्यम) (१ देखि ५ लाख)	१५००
		आयस्रोत प्रमाणित गर्ने (नेपाली माध्यम) (५ देखि १० सम्म)	२०००
		आयस्रोत प्रमाणित गर्ने (नेपाली माध्यम) (१० देखि माथि)	२५००
		अङग्रेजी माध्यममा आयस्रोत प्रमाणित	७०००
२		घर पाताल प्रमाणित	५००
३	सिफारिश शुल्क	अंग्रेजी माध्यममा सिफारिश तथा प्रमाणित गर्ने	५००
		अपाङ्गता सिफारिश	०
		नाबालक परिचयपत्र सिफारिश	२००
		व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिश गर्ने	०
		संस्थागत संरक्षक सिफारिश गर्ने	२००
		नागरिकता सिफारिश	२००
		नागरिकता प्रतिलिपी सिफारिश	५००
		वैवाहिक अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिश	५००
		छात्रवृत्ति सिफारिश (विपन्न छात्रवृत्ति निशुल्क)	२००
		बहाल करको लेखाजोखा सिफारिश	२००
		मोही लगत कट्टाको सिफारिश	५००
		घरजग्गा करको लेखाजोखा गरी सिफारिश गर्ने	२५०
		व्यापार व्यवसाय बन्द भएको, सञ्चालन नभएको वा व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिश गर्ने	२००
		मेलमिलापको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिश गर्ने	५००
		निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिश	०
		सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिश	२००
		पुर्जामा पक्की घर कायम गर्न सिफारिश (प्रति वर्ग मि) घरले चर्चेको	५
		पुर्जामा कच्ची घर कायम गर्न सिफारिश (प्रति वर्ग मि)	३
		चार किल्ला सिमाना कायम/प्रमाणित	५००
		फरक-फरक नाम, थर, जन्म मिति प्रमाणित तथा दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिश	२००
		नाम, थर वा जन्ममिति संशोधनको सिफारिश	३००
		व्याक्तिगत घटना दर्ता संशोधन	५००
		अस्थायी/स्थायी बसोबास सिफारिश	२००
		छुट जग्गा दर्ता सिफारिश	५००
		जग्गाधनी पूर्जा हराएको सिफारिश	५००

		कित्ताकाट गर्न सिफारिश	२००
		नामसारी गर्न सिफारिश	२००
		अंशवण्डा गर्ने सिफारिश	२००
		जग्गा राजिनामा पारित सिफारिस	२००
		हालैको बकस पत्र सिफारिस	२००
		ठेगाना परिवर्तन/प्रमाणित सिफारिस	२००
		जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिश	२००
		घर बाटो भएको सिफारिश	५००
		घर बाटो नभएको सिफारिश	३००
		मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारिश	२००
		जीवित रहेको सिफारिश	५००
		उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारिश	५००
		विद्यालय खोल्न सिफारिश	१०००
		सामुदायिक विद्यालयको कक्षा कोठा थप्न सिफारिश (प्रति कक्षा)	५००
		निजी विद्यालयको कक्षा कोठा थप्न सिफारिश (प्रति कक्षा)	१०००
		विद्यालय ठाउँसारी गर्न सिफारिश	५००
		पालन पोषणका लागि सिफारिश	०
		धारा जडानको लागि सिफारिश	१००
		विद्युत जडानको लागि सिफारिश	१००
		संस्था दर्ता सिफारिश	५००
		संस्था नवीकरण सिफारिश	३००
		स्थायी लेखा नं सिफारिस	२००
४	बुद्धचित्त निकासा सिफारिस	बुद्धचित्त निकासा सिफारिस (प्रति के.जी)	५००
५	कृषि/पशु	बहुउद्देश्यीय/अन्य फार्म/नर्सरी/समूह/ दर्ता/नविकरण/बन्द सिफारिश शुल्क	३००
६	संघ संस्था	संस्था दर्ता/नविकरण/कार्यक्षेत्र स्वीकृति सिफारिश	५००
		टोल विकास संस्था दर्ता	५००
		टोल विकास संस्था नवीकरण	२००
७		जातजाति प्रमाणितको लागि सिफारिस	३००
८	समिति/ समूह	उपभोक्ता समिति दर्ता	३०००
		उपभोक्ता समिति नवीकरण	१०००
		समूह दर्ता/ नवीकरण सिफारिस	२००
		समूह दर्ता	१०००
		समूह नवीकरण	५००
९		उ.स. BOQ खरिद	३००
१०	शिक्षा सम्बन्धी	कक्षा ८ को मार्कसीट प्रतिलिपी	२००
		शिक्षक सरुवा सहमति/अनुमति (मा.वि.)	१५००
		शिक्षक सरुवा सहमति/अनुमति (आ.वि.)	१०००
११	कोठा खोल्ने कार्य/ रोहबरमा बस्ने		५००
१२	सर्जिमिन मुचुल्का		५००
१३	योजना सम्झौता/ भुक्तानी/फरफारक शुल्क	योजना सम्झौता भुक्तानी शुल्क	५००

१५	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिश		०
१६	उद्योग दर्ता सिफारिश		५००
१७	कोर्ट फि मिनाहा सिफारिश		०
	पशु सेवा केन्द्र तर्फको दररेट		
१८	पशु खोप	रेविज (प्रति डोज)	१००
		कुखुराको खोप (प्रति डोज)	२
		खोरेत (प्रति डोज)	३०
		पि.पि.आर, स्वाइन फिभर (प्रति डोज)	१०
१९		एच एस वि क्युकमन एल.एस.डि,(प्रति डोज)	२०
२०	पशु उपचार तथा दर्ता शुल्क	भेडा बाखा र बंगुर (प्रति पशु)	१०
		कुकुरा हाँस (प्रति पशु)	५
		कुकर विरोलो घोडा प्रजाती/ अन्य वन्यजन्तु (प्रति पशु)	५०
		गाई भैसी (प्रति पशु)	२०
२१	पशु बन्ध्याकरण	कुकुर भाले (प्रति पशु)	२५०
		घोडा भाले (प्रति पशु)	३००
		बंगुर भाले (प्रति पशु)	१५०
		बोका (प्रति पशु)	३०
		बहर राँगो (प्रति पशु)	५०
२२	माईनर अपरेशन	गाई भैसी घोडा	१००
२३	कृतिम गर्भाधान सेवा	गाई भैसी बाखा	१००
		बंगुर भेडा बाखा	५०
२४	चौपाया सम्बन्धी निकासी सिफारिश	प्रति चौपाया	५०
२५	आयत निर्यातमा चौपाय स्वास्थ्य जाँच तथा निकासी सिफारिस शुल्क	भेडा बाखा बंगुर	५०
		गाई गोरु	१००
		भैंसी राँगो घोडा (ठूलो १ वर्ष माथी)	२००
२६	आयात निर्यातमा चौपाया स्वास्थ्य जाँच तथा निकासी प्रति चौपाया सिफारिश शुल्क	भैंसी/राँगो	२००
		भैंसी/राँगो (१ देखि २ वर्ष)	१००
		गाई/गोरु	५०
		बाखा/भेडा/खसी/बोका	५०
		कुखुरा/हाँस	५
		कुखुरा/हाँस चल्ला	१
२७	घर नक्सा पास/अभिलेखिकरण/ नामसारी दस्तुर	नक्सा संशोधन (प्रति व.फि.)	६
		नक्सा पास (प्रति व.फि.)	६
		नक्सा नामसारी (प्रति व.फि.)	३
		नक्सा अभिलेखिकरण (प्रति व.फि.)	६
२८	घर नक्सा प्रतिलिपी प्रमाणित/नवीकरण	कच्ची घर अभिलेखीकरण	५००
		नक्सा प्रतिलिपी (प्रति व.फि.)	३
		निर्माण म्याद थप (नवीकरण) प्रति महिना	३०००
२९	घर जग्गा नक्सा पास सिफारिस दस्तुर	पक्की घर	२०००

		कच्ची घर	१०००
३०	घर सम्पन्न सिफारिश	पक्की घर	२०००
		कच्ची घर	१०००
३१	**व्यक्तिगत घटना दर्ता जरिवाना शुल्क (३५ दिनभित्र निशुल्क)**	जन्म दर्ता	२००
		मत्यु दर्ता	२००
		विवाह दर्ता	२००
		बसाइसराइ (आउने/जाने)	२००
		सम्बन्ध बिच्छेद	२००
		व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपी	५००
		व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी अभिलेख हेरेको दस्तुर	१००
३२	न्यायिक समिति दस्तुर	निवेदन पेश गर्दा	१००
३३		प्रतिउत्तर पत्र पेश गर्दा	१००
		मेलमिलाप दस्तुर (वादी/ प्रतिवादी)	१०००/१०००
		नक्कलको हकमा सक्कल पानाको प्रति पृष्ठको	५
		न्यायिक समितिको निर्णय प्रति पृष्ठ	५
		लिखित कागजपत्रको नक्कल नलिई फोटो खिच्न चाहेमा प्रति पानाको	५
३४	वन पैदावार	वन पैदावार जन्य निकासी दस्तुर	रु.५ प्रति क्यूफिट
३५	स्थानीय ढुङ्गा स्लेट सूचिकृत	स्थानीय ढुङ्गा स्लेट सूचिकृत	५०००
	स्लेट दस्तुर	प्रति वर्ग फिट	रु.३
३६	अन्य ढुङ्गा निकासी सिफारिस	स्थानीय ढुङ्गा निकासी प्रति ट्याक्टर (पालिकाभित्र/ बाहिर)	५००/१०००
३७	जलस्रोत	जलस्रोत समिति दर्ता	३०००
		जलस्रोत समिति नवीकरण	१०००
३८	बैंक खाता खोल्न/ बन्द सिफारिस	पालिकाको योजनामा उसलाई निःशुल्क	२००
३९	अन्य सिफारिस	अन्य सिफारिस	२००
४०	सूचिकृत	मौजुदा सूचीमा सूचिकृत	१०००
४१	कृषि/पशु	बहुउद्देश्यीय फार्म/नर्सरी/समूह दर्ता	१५००
		अन्य फार्म/नर्सरी/समूह दर्ता	१०००
		बहुउद्देश्यीय/अन्य फार्म/नर्सरी/समूह नविकरण	३००
		बहुउद्देश्यीय/अन्य फार्म/नर्सरी/समूह बन्द	५००
४२	बोलपत्र सम्बन्धि कागजातको दस्तुर	२० लाख सम्म लागत अनुमान भएको	१०००
		२० लाख भन्दा माथि २ करोड सम्म	३०००
		२ करोड भन्दा माथि १० करोड सम्म	५०००
		१० करोड भन्दा माथि २५ करोड सम्म	१००००
		२५ करोड भन्दा माथि	२००००

अनुसूची १३

पर्यटन शुल्क (प्रतिदिन)

क्र.सं.	**विवरण**	**विस्तृत विवरण (प्रति व्यक्ति)**	**दर (रु.)**

१	दृष्यावलोकन	स्वदेशी	५०
		विदेशी	१००
२	अध्ययन भ्रमण	स्वदेशी	५०
		विदेशी	१००
३	पार्क/संग्रहालय अवलोकन शुल्क	स्वदेशी	२०
		विदेशी	५०
नोटः स्वदेशी विद्यार्थीहरुलाई ५० प्रतिशत छूट, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, अति विपन्न व्यक्तिलाई प्रमाणका आधारमा निःशुल्क			

अनुसूची १४

फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क

क्र.सं.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर (रु.)
१	होटल व्यवसाय	वार्षिक	५००
२	पसल	वार्षिक	२००
३	घरबाट निस्कने फोहर	वार्षिक	१५०

* तोकिएको स्थान बाहेक जथाभावी फोहोर गर्ने, थुपार्ने कार्य गरेमा कानून बमोजिम थप जरिवाना गरिने ।

अनुसूची १५

मालपोत तथा अमिन सेवा शुल्क

क्र.स.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर रु
१.	अमिन सेवा शुल्क चुनबाङ	१ पटक	२०००
२.	अमिन सेवा शुल्क चुनबाङ बाहेक अन्य ठाँउमा	१ पटक	१०००
३.	प्रति कित्ता थप शुल्क	प्रति कित्ता	३००
४.	कच्ची घर प्रमाणित सिफारिस	प्रति गोटा	२००
५	सुपरीवेक्षण	पटक	१०००
६	नक्सा पास शुल्क	पटक	१५००
७	नक्सा अभिलेख शुल्क	पटक	१५००
८	पुर्जामा घर कायम सिफारिस	प्रति वटा	२००
९	घर पाताल सिफारिस	प्रति वटा	३००
१०	नक्सा पास प्रति वर्ग फिट	पहिलो तला	८
११		दोस्रो तला	१०
		तेस्रो तला भन्दा माथि प्रति तला	१२
१२	नक्सा अभिलेखीकरण प्रति वर्ग फिट	पहिलो तला	१०
		दोस्रो तला	१२
		तेस्रो तला माथि प्रति तला	१४